

XVI.
Benedek pápánk katekézisei
a szerdai Általános kihallgatás alkalmával
2013. jan. 23.

„HISZEK ISTENBEN”

Kedves Testvéreim!

A hit ajándék és feladat

172. Most, a Hit évében, ma veletek együtt szeretném elkezdni a Krédóról, azaz az egész hívő életünket végigkísérő, ünnepélyes hitvallásról való gondolkodást. A Krédó így kezdődik: „Hiszek egy Istenben”. Alapvető állítás ez, mely lényegét tekintve látszólag egyszerű, de az Úrral és az ő misztériumával való kapcsolat végtelen világába nyílik. Az Istenben való hit magában foglalja a Hozzá való ragaszkodást, Szavának befogadását és a kinyilatkoztatása iránti örömteli engedelmességet. Ahogyan a Katolikus Egyház Katekizmusa tanítja: „A hit személyes cselekedet: az ember szabad válasza az önmagát kinyilatkoztató Isten kezdeményezésére” (166. p.). Elmondhatjuk, hogy az Istenben való hit egyszerre ajándék – Isten kinyilatkoztatja magáét, eléink jön – és feladat, isteni kegyelem és emberi felelősség az Istennel való dialógusban, aki szeretetből „úgy beszél az emberekhez, mint barátaihoz” (Dei Verbum, 2.), azért beszél hozzánk, hogy a hitben és a hittel közösségre léphessünk Ővele.

A hit a Zsidókhöz írt levélben

173. Hol hallhatjuk Istent és az ő szavát? Alapvetően a Szentírásban, amelyben Isten Szava hallhatóvá válik számunkra, és táplálja életünket, mint Isten „barátainak” életét. Az egész Szentírás Isten emberiségnek szóló megnyilatkozásáról beszél; az egész Szentírás a hitről beszél, és tanít a hitre azzal, hogy elmond egy történetet, melyben Isten fokozatosan megvalósítja a maga megváltó tervét, és közeledik hozzánk, emberekhez. Ez a történet számos ragyogó személyiségben jelenik meg, akik hisznek Őbenne, és rábizzák magukat, egészen a kinyilatkoztatás teljességéig Jézus Krisztusban. Ebből a szempontból nagyon szép a *Zsidókhöz írt levél* 11. fejezete, melyet az imént hallottunk. A hitről szól, és nagy bibliai alakokat állít a szemünk elé, akik megélték a hitet, és minden hívő modelljei lettek. A szöveg első sora ezt mondja: „A hit a remélt dolgok alapja, és bizonyíték a nem szemlélték mellett” (11,1). Tehát a hit szeme képes látni a láthatatlant, és a hívő szíve képes minden remény fölött remélni, éppen úgy, mint Ábrahám, akiről Szent Pál a *Rómaiakhoz írt levélben* azt mondja, hogy „a remény ellenére is reménykedve hitt” (4,18).

Ábrahám a hit mintaképe

174. És éppen Ábrahám az, aki mellett szeretnék megállni, és veletek együtt figyelmesen szemlélni őt, mert ő az első nagy személyiség, akiről az Istenbe vetett hittel kapcsolatban beszélni lehet: Ábrahám a nagy pátriárka, a mintakép, az összes hívő atyja (vö. *Róm* 4,11–12). A *Zsidókhöz írt levél* így mutatja be: „Ábrahám hitből engedelmeskedett a hívásnak, hogy költözzék arra a vidékre, amelyet örökségül kellett kapnia. Elindult anélkül, hogy tudta volna, hová megy. Hittel telepedett le az Ígéret földjére, idegen országban és sátorban lakott Izsákkal és Jákobbal, akik ugyanazt az ígéretet örökölték.

Várta ugyanis azt a szilárd alapokon nyugvó várost, amelyet majd Isten tervez és épít.” (11,8–10.)

Ábrahám meghívása

175. A *Zsidókhöz írt levél* szerzője Ábrahám meghívására hivatkozik, melyet a Biblia első könyve, a Teremtés könyve beszél el. Mit kért Isten ettől a patriárkától? Azt, hogy elhagyva a saját földjét, induljon el, és vándoroljon azon ország felé, melyet majd megmutat neki: „menj ki a földedről, és rokonságodból és atyád házából a földre, amelyet majd mutatok neked.” (Ter 12,2). Hogyan válaszoltunk volna mi egy ilyen hívásra? Ez ugyanis elindulás a sötétbe, anélkül, hogy tudná, Isten hova fogja vezetni; olyan útra kelés, amely engedelmességet és radikális bizalmat követel olyan valaki iránt, akit csak a hit képes megközelíteni. De az ismeretlen sötétségét – tudniillik, hogy Ábrahámnak hova kell mennie – megvilágítja egy ígéret fénye; Isten a parancshoz olyan biztosítékot kapcsol, amely Ábrahám előtt az élet teljességének jövőjét villantja föl: „nagy nemzetté teszek téged, és megáldalak, és nagygyá teszem a nevedet (...) és tebenned áldatik meg a föld minden nemzetsége.” (Ter 12,2–3.)

A hit és az áldás

176. Az áldás a Szentírásban főként az Istentől jövő élet ajándékához kapcsolódik, és elsősorban a termékenységben mutatkozik meg, a nemzedékről nemzedékre sokasodó életben. És az áldáshoz egy földterület birtoklása is hozzá tartozik, egy állandó helyé, ahol élni és biztonságban és szabadságban gyarapodni lehet, félve Istent, és a szövetséghez hűséges emberek társadalmát építve a „papok és szent nemzet országát” (vö. *Kiv 19,6*).

A hit még nem a teljesség

177. Ennek érdekében Ábrahám az isteni tervben arra van rendelve, hogy „népek sokaságának atyja legyen” (Ter 17,5; vö. *Róm 4,17–18*), vándoroljon be egy új földre, és ott lakjon. De Sára, a felesége terméketlen, nem lehetnek gyermekei; az ország, mely felé Isten vezet, távol van szülőföldjétől, már más népek lakják, és igazában soha nem lesz az övé. A biblikus szerző ezt hangsúlyozza, de nagy tapintattal: amikor Ábrahám odaér az Istentől ígért helyre: „az országban akkor a kananeusok laktak” (Ter 12,6). A föld, amelyet Isten Ábrahámnak ajándékoz, nem Ábrahámé; ő idegen, és az marad mindvégig, mindazzal együtt, ami az jövevénységgel jár: nem érezheti a tulajdonjogot, mindig tapasztalnia kell a maga szegénységét, és mindent ajándéknak kell tekintenie.

A hívó lelkiállapot

178. Ez a lelki állapota mindazoknak, akik elfogadják a hívást, hogy kövessék az Urat; akik úgy döntenek, hogy a hívást követve elindulnak az ő láthatatlan, de erős áldásának jegyében. És Ábrahám, a „hívók atyja” elfogadja ezt a hívást a hitben. Szent Pál írja a *Rómaiakhoz írt levélben*: „Ő a remény ellenére is reménykedve hitte, hogy sok nép atyja lesz, az ígéret ugyanis így szólt: »Így lesz nemzetséged.« Nem gyengült meg a hite, bár majdnem százesztendőss volt, nem gondolt életerejét vesztett testére, sem Sára elapadt méhére. Nem kételkedett hitetlenül Isten ígéretében, hanem erőt merített hitéből, és magasztalta az Istent, mert meg volt győződve, hogy elég hatalmas ígéretének teljesítésére.” (4,18–21.)

A hit paradoxona

179. A hit Ábrahámot egy ellentmondásosnak látszó úton vezeti végig. Áldott lesz, de nem látja az áldás látható jeleit: megkapja az ígéretet, hogy nagy néppé lesz, miközben az életét feleségének, Sárának terméketlensége pecsételi meg; elvezetik egy új hazába, de jövevényként kell ott élnie; az egyetlen kis földdarab, ami övé lehet, az a hely, ahol eltemetheti Sárát (vö. *Ter 23,1–20*). Ábrahám áldott, mert a hitben – túllépve a látható dolgokon – föl tudja ismerni az isteni áldást, bízva Isten jelenlétében akkor is, ha az Ő utai titokzatosak számára.

A hit személyessége

180. Mit jelent ez számunkra? Amikor ezt állítom: „Hiszek Istenben”, ugyanazt mondjuk, mint Ábrahám: „Bízom benned; rád bízom magamat, Uram”, de nem mint valami megfoghatatlan Valakire, akihez csak nehéz pillanatokban folyamodom, vagy akinek a napom vagy hetem néhány percét szentelem. Azt állítani, hogy „Hiszek Istenben”, azt jelenti, hogy Ő az életem alapja, engedem, hogy az Ő szava irányítsa az életemet napról napra a konkrét döntésekben, és nem félek attól, hogy valamit elveszítek magamból. Amikor a keresztelés szertartásában háromszor elhangzik a kérdés: „Hisztek-e?” Istenben, Jézus Krisztusban, a Szentlélekben, „Hiszitek-e” a katolikus Anyaszentegyházat és a hit többi igazságait?, a háromszoros válasz egyesszám első személyben szólal meg: „Hiszek”, illetve „Hiszem”, mert az én személyes egzisztenciámnak kell megváltoznia a hit ajándékával, nekem kell megtérnem. Valahányszor részt veszünk egy keresztelőn, föl kellene tenni magunknak a kérdést, hogy a mindennapjainkban hogyan éljük meg a hit nagy ajándékát.

A hit zarándokká tesz

181. A hívő Ábrahám tanít minket a hitre, és mint jövevény a földön, megmutatja nekünk az igazi hazát. A hit zarándokká tesz bennünket a földön, akik beleszövődünk a világba és a történelembe, de úton vagyunk a mennyei haza felé. Az Istenbe vetett hit ezért olyan értékek hordozójává tesz, melyek nem azonosak a divattal és a pillanatnyi közvéleménnyel, olyan szempontokhoz való igazodást, és olyan magatartási formákat vár tőlünk, amelyek nem a közgondolkodás függvényei. A keresztény embernek nem szabad félnie attól, hogy „árral szemben” halad, miközben megéli a hitét, és ellenáll az „uniformalizálódás” kísértésének. Istenből sok társadalmunkban a „nagy távollévő” lett, és helyére sok bálvány lépett, a legkülönbözőbb bálványok, mindenekelőtt a birtoklás és az öntörvényű „én”. A tudomány és a technika jelentős és pozitív fejlődése is fölébresztette az emberben a mindenhatóság és az önelégültség illúzióját, s az egyre nagyobb egocentrizmus sokszor felborította az egyensúlyt a személyes kapcsolatokban és a közösségi magatartásformákban.

A hívő áldás forrása lesz

182. Ennek ellenére az Isten utáni szomjúság (vö. *Zsolt 6,3–2*) nem szűnt meg, és az evangéliumi üzenet változatlanul visszhangzik oly sok hívő férfi és a nő szavaiban és tetteiben. Ábrahám, a hívők atyja továbbra is sok gyermek atyja, akik az ő nyomában járnak, és útra kelnek, engedelmeskedve az isteni hívásnak, bízva az Úr jóságos jelenlétében és befogadva az Ő áldását, hogy ők maguk is mindenki számára áldássá válhassanak. A hit áldott világába kaptunk valamennyien meghívást, hogy félelem nélkül járjunk az Úr Jézus Krisztus nyomában. Ez az út néha nehéz, része a próbatét és a halál is, de az életbe torkollik, a látható valóság radikális átalakulásába, melyet csak a hit szeme képes látni és igazában ízlelni.

A „Hiszek Istenben” állítás tehát arra ösztökél, hogy induljunk el, folyamatosan lépünk ki önmagunkból, éppen úgy, mint Ábrahám, hogy a mindennapok valóságába, melyben élünk, bele tudjuk vinni a hitből fakadó bizonyosságot: annak bizonyosságát, hogy Isten ma is jelen van a történelemben; ez a jelenlét életet és üdvösséget hoz, és megnyit bennünket egy Vele közös jövő felé, egy olyan élet teljessége felé, mely soha nem ismer alkonyt.